

VIRIKKE

NRO 1/19
Vappu

Pekeman Työntekijät ry
Teollisuusliitto os. 420

EDUSKUNTAVAALIT 2019

Muuttuuko meno?

Eduskuntavaalien äänestyspäivä ja tuloksen julkistaminen jäivät tällä kertaa Virikkeen painovaiheen alle. Voisi kuitenkin uskoa, että kansa on jotakin oppinut kuluneen neljän vuoden kuluessa. Huonommaksi ei maan hoito voi mennä näissä oloissa. On lupa odottaa monenlaista – terveyden- ja vanhustenhuollon holtin palauttamista, vähempiosaisten ja ympäristönkin parempaa huomioimista, työelämän tervehtymistä jne. Mutta on myös lupa odottaa parempaa ulkopoliittikkaa,

ennen kuin oikeasti vaarannetaan turvallisuus, kauppahan on jo vaarannettu. Naapurivaltioiden kanssa on suoriuduttava kaikissa tilanteissa, se on tärkeämpää kuin EU-liittovaltion rakentaminen. Luulisi suomalaisen jos kenenkään ymmärtävän sen.

Puheenjohtaja sivulla kolme ja pääluottamusmies sivulla neljä sivuavat odottavassa hengessä vaalien tulosta.

NRO 1/19
42. vuosikerta
12.4.2019

Julkaisija:

Pekeman
Työntekijät ry
PL 330
06101 Porvoo
www.pekemantyoentekijat.fi

Päätoimittaja:
Jukka Saarijärvi
050 3794359

Toimitussihteeri:
Hannu Lindqvist
040 661 7877
e-mail:
hannu.lindqvist@pp2.inet.fi

Muu toimitus:

Elof Juselius
09 3949 3023
050 379 4521

Juho Lintula
09 3949 3708

Pasi Mäntysaari
09 3949 3048
050 379 4050

Esa Karppinen
050 379 4142

Esa Vainonen
09 3949 3452

Painopaikka:
tt-urex
Porvoo

Seuraava Virike ilmestyy viikolla 24. Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on oltava toimitussihteerillä 9. kesäkuuta mennessä.

KIRJOITTELE!

LIITTO TIEDOTTAA

NÄIN OTAT YHTEYTTÄ

TEOLLISUUSLIITTO
PL 107, 00531 Helsinki

EDUNVALVONTA

Työsuhdeasiat MA–PE 8.30–15

020 690 447

Voit kysyä kaikkea työ- ja palkkaehdoista, työlainsäädännöstä sekä palkkaturvasta.
tyosuhdeneuvonta@teollisuusliitto.fi

TYÖYMPÄRISTÖ

Sosiaali- ja työympäristöasiat MA–PE 8.30–15

020 690 449

Voit kysyä kaikkea työturvallisuudesta, sosiaaliturvasta ja tasa-arvoasioista.
tyoymparisto@teollisuusliitto.fi

JÄSENREKISTERI

Jäsenpalvelu MA–PE 8.30–15

020 690 446

Voit kysyä ja ilmoittaa kaikkea jäsenyyteen liittyvää, esimerkiksi ilmoittaa eläkkeen alkamisesta. Voit liittyä ja tilata esimerkiksi jäsenmaksulaskuja, viitteitä ja jäsenkortin.
jasenrekisteri@teollisuusliitto.fi
www.teollisuusliitto.fi → eAsiointi

Työnantaja- ja tilittäjäpalvelu MA–PE 8.30–15

020 774 1190

Työnantajat, palkanlaskijat ja tilitoimistot voivat kysyä jäsenmaksuperinnästä ja tilityksistä.
tyonantajatilitykset@teollisuusliitto.fi

TEOLLISUUDEN TYÖTTÖMYYSKASSA

PL 116, 00531 Helsinki

Puhelinpalvelu MA–PE 8.30–15

020 690 455

Sähköinen asiointi ja yhteydenotto
www.teollisuusliitto.fi → Sähköinen asiointi

Teollisuus liitto

Puheenjohtajan pääkirjoitus:

Hyvää Vappua!

Jukka Saarijärvi

Ja toivottavasti meille suotuisaa vaalitulosta! Nykyinen hallitus on antanut hyvää tuntumaa siitä mitä seuraa jos ihmiset eivät äänestä järkevästi tai jättävät jopa äänioikeutensa käyttämättä. Valtaan pääsevät tahot jotka eivät työmiestä kunnioita, vaan paremminkin kaikinpuolinen kurmuutus seuraa tyhmiä valintoja. Ehkä suurin ongelma on julkisuus ja edustajaehdokkaan varallisuus. Heillä on paremmat mahdollisuudet vaikuttaa mielipiteisiin ja näin ollen saavat siitä ns. suhteetonta hyötyä muihin nähden ja näin pienemmän tai olemattoman näkyvyyden omaavan ehdokkaan läpimeno vaatii todella suurta työtä.

Erään ehdokkaan lausumana oli, että toreilla on ”Hyvää Pöhinää”. Toivottavasti se tuottaa hyvää tulosta!

Yhtiöllä on menossa uusi kustannusten säästöprojekti StepChange 2020. Säästötavoitteena on vaatimattomat 100 miljoonaa euroa. Summa on karmea, se väistämättä vähentää työpaikkoja. Nyt projekti on vaiheessa, jossa johto tekee suunnitelmia miten kyseiset tavoitteet täyttyvät. Ulostulo pitäisi olla toisen kvartaalin jälkeen, siis kesälomien aikana tai niiden jälkeen. Eräs projektin perusteluista oli että koska me pienenumme yhtiönä, niin kustannuksia pitää karsia. No, minun mielestä lannoittebusiness ei ole tuottanut rahaa, pikemminkin kuluttanut sitä, niin käsittäkseni kustannusten pitäisi laskea jo eriytymisen johdosta.

Kiertotalous tai kansanomaisesti muovin kierrätys ja uusiokäyttö näyttää vihdoinkin ottavan askeleita eteenpäin. Ainakin siihen on tarkoitus nimittää ja palkata henkilöstöä. Henkilöstöryhmien kokouksissa onkin ollut keskustelua jo jonkin aikaa, että missä on yhtiön strategia kierrätyksen osalta? Nyt kun tiedämme tavoitteet, niin väistämättä päättyy siihen, että neitseellistä

pakkaustuotantoa ei tulevaisuudessa tarvita nykyistä määrää. Suuri osa pakkausmuovista kierrätetään ja lopusta huolehtivat poliitikot kieltämällä osan turhakkeiden käytöstä. Lisäksi tietenkin paperi/kartonki ja muut vastaavat ”Bio tuottajat” hyökkäävät aggressiivisesti pakkausmarkkinoille pyrkien hyödyntämään tilannetta.

K-päivistä, tai siitä viimeisimmästä, on pakko mainita J. Salosen Energia-osio, joka kirkkaasti veti pisteet kotiin. Kaipaam ja myös työkaverit olivat sitä mieltä, että tämän tyylistä infoa tarvitaan lisää, koska kaikki mikä ei kuulu ydinliiketoimintaan, jää usein ruohonjuuriduunarin ulottumattomiin.

Näistä mielenkiintoisin on yhteishanke Nesteen kanssa, jossa merivesitunnelien hukkalämpö otettaisiin talteen ja myytäisiin energiakäyttöön. Helsingin kaupungin luulisi olevan enemmän kuin kiinnostunut koska hiilivoiman käytölle on jo parasta ennen -päivä annettu ja tämä ainakin korvaisi osan tarpeesta. Porvoon kaupunkikin on kiinnostuneiden joukossa, vaikka alussa kumppaneita haettaessa Porvoo oli profiloitunut vihreään energiaan. Tämä onkin mielenkiintoinen ajatus: Onko ydinvoiman tai öljy/petrokemian tehtaista tuleva hukkalämpö niin leimautunutta, ettei sitä voisi käyttää jos on muuten profiloitunut vihreään Energiiaan? Varmaan tässäkin tapauksessa löydetään kumppani joka ymmärtää hyödyn.

Työkavereiden eläköityminen aiheuttaa tietenkin rekrytointeja, tätä kirjoittaessani löysin Porvoon Borealikselta kahdeksan operaattorin haut kolmelle eri laitokselle. Tämä on hyvä asia, että yhtiö pystyy työllistämään alueen nuoria. Tietenkin siellä oli myös haussa muita ammattiryhmiä mutta edellä mainitut pisti silmään lukumäärän johdosta.

Ammattiosaston hallitus kokoontuu

Torstaisin 18. huhtikuuta,
16. toukokuuta ja 13. kesäkuuta

Päälouottamusmiehen palsta:

Vaalit

Elof Juselius

Juha Sipilän johdolla pakkolaeilla uhkailemalla läpirunnottu kilpailukyky sopimus, joka mm. pidensi työaikaa ilman korvauksia ja siirsi työnantajien sosiaaliturvamaksuja työntekijöille neljän miljardin euron edestä (n. 2 % palkasta), ei ole unohnut. Aina kun asia tulee puheeksi – ja se tulee usein – Sipilä ja muu porvarihallitus Soinia unohtamatta tulee haukuttua.

Vaikka meilläkin on kohtuullinen paikallinen sopimus, ihmiset eivät sitä hyväksy, eikä pidäkään. Varsinkin työajanpidennys, jolla ei todellakaan ole mitään tekemistä tuottavuuden noston kanssa, on mennyt kaikille ikään kun ihon alle. Siihen on laaja periaatteellinen vastustus. Ei tuo ole kyllä yhtään työpaikkaakaan luonut, vai onko?

Minun mielestäni vasemmiston on saatava selvä vaalivoitto, että hallitukseen pääsy ja politiikan suunnan muuttaminen on mahdollista. Loppuun asti on tehtävä vaalityötä, mikään ei ole nykypolitiikassa varmaa. Keskustelun on pysyttävä meille tärkeissä työelämän asioissa, eläkeläisten-, sosiaali-, ja terveydenhuollon kysymyksissä. Suoraan sanottuna duunarin perse ei kestä toista porvarihallitusta. Sipilä on jo uhonnut kikyn jatkolla, jossa työaikaa lisättäisiin sata tuntia vuodessa ja jatkettaisiin muita heikennyksiä kilpailukyvyyn nimissä.

Mikä tulee olemaan tilanne varsinaisena vaalipäivänä on vielä tätä kirjoittaessani kysymysmerkki. Perinteisesti porvarit ovat vaaleissa kuin vaaleissa aktiivisia, kun taas valitettavasti työntekijöissä on paljon niitä, jotka helposti jäävät sohvalle ajatellen että ei mikään kuitenkaan muutu. SDP on gallupeissa ollut johdossa,

mutta ero varsinkin Kokoomukseen ei ole kovin suuri. Että vähän kyllä jännittää, voisi sanoa. Monella työpaikalla seurataan ja puhutaan politiikasta näin vaalien alla, mietitään mikä olisi oikea puolue tai kuka oikea henkilö ja voiko siihen mitä luvataan, myös luottaa. Tämä koskee kyllä kaikkia puolueita, luottamus politiikkoihin ei ole kovin korkealla.

Olen useasti sanonut ja olen edelleen sitä mieltä että äänestäkää ketä äänestätte, mutta varautukaa siihen että saatte mitä tilaatte!

Paikallista jorinaa

Joulukuun numerossa kirjoitin paikallisesta sopimisesta. Ei meillä edelleenkaan sovita paikallisesti mitään. Keskenäisiä sopimuksia on useampia, isompia ja pienempiä. HR-osasto taitaa olla kaikkien säästöjen johdosta niin kuralla että ei ole enää aikaa käydä neuvotteluja, ei ole aikaa pitää HR-kokouksia, ei ole aikaa pitää YT-neuvottelukokouksia ei ruokalatoimikunnan kokouksia, eikä mitään muutakaan. Varmaan kohta ulkoistetaan koko osasto, ajetaan HR-osasto alas.

Tätä kirjoittaessa tuli kuitenkin kutsu seisokkisopimusneuvotteluihin, no nähtäväksi jää, ehditäänkö saada sopimus valmiiksi tänä vuonna.

Tes-neuvottelut

Tes-neuvottelut potkaistiin käyntiin menneellä viikolla, kun tes-neuvottelukunta kokoontui käsittelemään öljy-, maakaasu- ja petrokemian ammattiosastoista tulleita tes-aloitteita. Kaikkiaan yli kolmekymmentä kappaletta, joukossa hyviäkin aloitteita. Tuleviin tes-neuvotteluihin oli valittu liiton neuvottelijoiden lisäksi

pötiä kaksi henkilöä. Jo kauan on puhuttu että tulevana syksynä KIKY lähtee.

Uusi johtaja, uudet kujeet

Borealis käynnisti hiljattain tasoparannukseen tähtäävän StepChange 2020-ohjelman alkusysäyksenä laajemmalle uudistumiselle. Meidän on kehityttävä entistä asiakaslähtöisemmäksi, ketterämmäksi, nopeammaksi ja valtuutettava organisaatiota entistä tehokkaammin samaan aikaan kun tulevaisuus vaikuttaa vähemmän suoraviivaiselta ristiriitaisten prioriteettien paineessa. Haluamme ylläpitää nykyisen liiketoimintamme ja tuotantolaitoskonaisuutemme ja samaan aikaan meillä on kunnianhimoisia kasvu-suunnitelmia, jotka meidän pitää pystyä rahoittamaan. Nyt olemme kuitenkin tilanteessa, jossa kiinteät kustannuksemme kasvavat samaa tahtia kuin katteet hyvinä vuosina, samalla kun yhtiön koko pienentyy. Tällainen tulevaisuuden kuva ei ole kestävä. Siksi tarvitsemme uudistumisohjelmaa.

SC2020-ohjelman painopisteenä on kääntää kasvavien kustannusten kehityssuunta tarkastelemalla perusteellisesti uudella tavalla kustannusrakennettamme ja toimintatapojamme. Meidän on mukautettava menojamme ja pyrittävä jatkuvasti vähentämään muuttuvia kustannuksiamme. SC2020-ohjelmalla tavoitellaan 100 miljoonan euron kustannussäästöjä vuoteen 2021 mennessä,

Seur. sivulle

Työsuojeluvaltuutetun palsta

Pasi Mäntysaari

Missä mennään

Alkuvuosi ja uudet kujeet, vaiko ei. Talven liukkaat ja kylmät kelit ovat takanapäin ja voi sanoa, että meidän paikkakunnalla meni hyvin ainakin liukkauden huomioiminen näissä Suomen talvikeleissä. Pyllähtihän moni, mutta isommitta vaurioitta onneksi. Ilman tapaturmia ei alkuvuosi ole kuitenkaan mennyt. Murtuma jalkaan olosuhteissa, joita ei voinut ennakoida, avasi vuoden tapaturmatilaston.

Elämme muutoksen aikaa

Konsernin turvallisuusorganisaatio muuttui jonkin verran vuoden alussa ja paikkakuntatasolla on käsittääkseni enenevässä määrin suurempi rooli vaikuttaa miten turvallisuustyötä ja puuttumista työsuojelukohtiin suoritetaan. Vaikka turvallisuuden pääsäännöt ja erinäiset työkalut, kuten take2, määrittelevät paljon paikkakuntien tekemisiä, on haasteellista saada myös uusia ideoita ja vaikutuskeinoja turvallisuuden edistämiseen. Niitä on vain tullava, kun muistissa on, miten paljon viime vuonna sattui tapaturmia. Jos emme opi menneistä, niin suljemme silmämme herkästi myös tulevilta.

Turvallisuus koskettaa kaikkia

Kun kuuntelee maailmanuutisia, niin aika usein saa kiittää syntymistään sellaiseen maahan, jossa on hyvä olla. Ei ole maanjäristyksiä, sotia, tulvia, mittavaa nälänhätää, tappavia tarttuvia tauteja tai muita ihmiskuntaa riivaavia asioita. Kuitenkin olemme kansana usein va

littamassa pienimmistäkin asioista. Tämä kuuluu ilmeisesti maailman onnellisimman kansan rooliin. Turvallisuuden osalta olemme kehittyneet lähivuosisikymmenen aikana aika harppauksen, joka on taannut työntekijöille työssä rauhan ja turvan ilman suurempia tapaturmia. Ammattitaudit ovat vähentyneet ja altistumiset työssä jatkavat laskuaan. Jotta tämä kehitys jatkuisi positiivisena, niin jokaista tarvitaan, onhan kysymys omasta ja lähimmäisen työhyvinvoinnista. Tehkäämme oikeita valintoja tietoon ja kokemuksen turvaten ja tukekaamme myös työkaveria päivittäisessä jaksamisessa.

Niin minä mieleni pahoitin

Ei ole helppoa ihmisellä, jonka huonoja puolia korostetaan enemmän kuin hyviä. Ei ole helppoa, kun sellän takana korostetaan erilaisuutta paheena. Ei ole helppoa kuunnella, kun joitain ihmisiä arvostellaan ulkonäkönsä perusteella. Jokaiselle on työssään taattava työrauha ja ulkoisista puutteista huolimatta annettava arvostusta.

siten, että pysymme kilpailussa mukana. Tämä tarkoittaa, ettei kyse ole vain kustannusten alentamisesta vaan ennen kaikkea toimintatapojen kehittämisestä.

Ei paljon naurata, mutta Hyvää Vappua!

Juice

Jaksaa - ei jaksaa

Työssä jaksaminen on koetuksella myös meidän työyhteisössämme erinäisten ”rasitteiden” kautta. On sitten ollut rankat seisokit tai yli henkilön kuormituksen menevä työkuorma. On ymmärrettävää, että tämä voi näkyä myös tilastoissa. Kolmen vuoden aikana on tilastomme sairauspoissaoloissa mielenterveyden osalta kuusinkertaistunut. Tämä on toivottavasti pistänyt työnantajan tosissaan miettimään erinäisiä toimenpiteitä, ettei trendi tästä enää nousisi. Jos mitään ei tehdä, niin on melko varmaa, että myös työkyvyttömyyseläkkeille jäävien määrän näiden taustasyiden takia alkaa kohota. Onko varaa menettää hyviä työntekijöitä. Missä on jälleen myös laissa mainittu työnantajan huolehtimisvelvollisuus ja järki puuttua asioihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa?

Ihmismieli

Ei ole helppo puuttua epäkohtiin, jotka vaikuttavat negatiivisesti ihmismieleen, vai onko sittenkin. Keskustelemalla, kuuntelemalla ja puuttumalla omien kykyjensä mukaan voi rakentaa sillan vaikuttaa toisen henkilön hyvinvointiin. Katso meko läpi sormien vai puutumeko, se on valintakysymys. Miten itse haluaisit toisen ihmisen itseäsi autettavan, elämän ”pattitilanteissa”?

Turvallista kesän alkua ja tietenkin Vappua!
yhteistyöterveisin **Pasi**

Ed. sivulta

joista kiinteiden kustannusten osuus on 70 miljoonaa euroa ja muuttuvien 30 miljoonaa euroa. Toteutuksen on tarkoitus alkaa kolmannella vuosineljänneksellä.

SC2020-ohjelman päätavoitteena on tehostaa yhtiön toimintatapoja

Tervetuloa aktiivivaikuttajaksi!

Ammattiosastolla on yhdistyslain ja Teollisuusliiton sääntöjen mukainen hallitus. Syyskokous päättää vuosittain sen suuruudesta, joka on pitkään ollut kymmenen varsinaista ja kymmenen varajäsentä. Hallituksen kokoonpano ja varapaikkoihin tulleista muutoksista kerrottiin joulukuun Virikkeessä. Samassa numerossa ovat muidenkin luottamuspaikkojen haltijoiden nimet. Hallitus kokoontuu kerran kuukaudessa, tarvittaessa kutsutaan koolle ylimääräinen kokous. Jäsenten ja varajäsenten lisäksi saavat kaikki luottamusmiehet kutsun. Esityslista tehdään ennakkoon työvaliokunnan toimesta, mutta kokoukseen on mahdollista tuoda asioita sen ulkopuolelta.

Osaston toimintakyky on säilynyt, vaikka aktiiveja on lähtenyt ja lähtee eläkkeelle. Hallituksessa on uusia jäseniä nuoremmasta polvesta, samoin luottamusmiesten joukossa. Silti aktiiveja toivotetaan lisää tervetulleiksi, sillä monien luottamuspaikkojen täyttäminen uudelleen on pian ajankohtaista.

Ammattiosaston toimikunnan kokous tammikuussa 2003, jolloin hallitus tunnettiin sillä nimellä. Lähes kaikki sen ajan aktiivit ovat jo eläkkeellä.

Jokainen on joskus alkaessaan ollut tavallinen työntekijä ja rivijäsen. Aluksi on pitänyt olla vähän siviilirohkeutta ylittää pieni kynnyksen hypätäksään mukaan, jonka jälkeen kokemuksen ja koulutuk-

senkin myötä oma paikka aktiivina on löytynyt ja työ saanut uusia ulottuvuuksia.

Tervetuloa joukkoomme!
Pekeman Työntekijät ry:n hallitus.

PUNKAHARJUN LOMAOSAKKEET (5 & 58)

Kesäkauden 2019 vuokraukset 17.05. – 16.08.2019:

Anomukset kirjallisina osoitteella pasi mäntysaari / borealis konttori

- Kesäkauden viikkohinnat ovat **240 € / viikko**
- Kesäkauden viikonloppuhinta **100 €** ja vuorokausi **45 €**
- Tällä hetkellä vapaaksi jääneet viikot vuokrataan anomisjärjestyksessä
- Myös muut järjestäytyneet borealislaiset voivat vuokrata osakkeitamme: **320 € viikko, 140 € vkl tai 65 € vrk**

PEKEMAN TYÖNTEKIJÄT ry, osasto 420

KEVÄTKOKOUS 2019

Tiistaina 23.04.2019 klo 18:00

Porvoossa ravintola Hanna - Maria

Varsinainen kokous aloitetaan n. klo 18:30

Kokouksessa käsitellään
mm. seuraavat ammattiosastoa koskevat asiat:

- Toiminta- ja tilikertomus vuodelta 2018
- Toiminnantarkastajien lausunto
- Tilinpäätöksen vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen
- Mahdolliset muut hallitukselle tulevat esitykset

Tilaisuuden alussa tarjotaan iltapala

Tervetuloa ammattiosaston kevätkokoukseen

Eläkeläis- risteily

Pekeman ammattiosasto yhdessä Nesteen öljynjalostamon ammattiosasto PÖT:in kanssa järjesti perinteisen eläkeläisristeilyn 10. huhtikuuta. Osallistuneet yli 50 eläkeläistä saivat jälleen kerran hyvän tilaisuuden kokea yhteenkuuluvuuttaan bussimatkan, ruokailujen ja muistelujen merkeissä. Eläkeläiset kiittävät tästä tilaisuudesta olla yhdessä!

Kiitos!

Palkan, moniulotteisen työuran ja 25 kiloa saaneena, sain vieläpä monenlaista huomiota osakseni, josta syvästi kiitän kaikkia myötäeläjiä!

Täydet erät seisseenä:

Hannu

Harmaan Eminenssin tilitys

Gongi kumahti. Niin kuin on huomattavissa, jatkan vielä Virikkeen teossa. Toivon, että löytyisi tiedotustoimintaan vihkiytynyt seuraaja, sillä vaikka sitkeä olen, en ikuinen. Opastusta ja ohjausta luvataan.

Olen kiitollinen kaikesta siitä kannustuksesta, jota olen vuosikymmenien mittaan saanut kirjoituksistani. Myös erittäin harvinaisista negatiivisista palautteista, en tosin muista, milloin sellaista olisi tullut? Muisti on menetetty, luulo, kuulo ja näkö, mutta näppäimistö tuntuu sormien alla yhtä tutulle kuin aina. Niinpä jatkan kirjoittamista, joka tosin on vain tekninen apukeino ajattelemisen jatkeena. Näin sen olen mieltänyt. Kirjoitettu sana säilyy dokumenttina, joka on minun juttuni, mutta arvostan suuresti puhujia, joita meidän joukoissa parhaimmillaan edustaa Kari Koistinen. Se vain ei ole koskaan kuulunut omaan repertuaariini. Puhujapönttöihin on vaikeaa päästä muulloin kuin vapuna, joten Karikin kertoo näkemysensä silloin tällöin Virikkeen sivuilla. Meitä on kaksi ”Askolan miestä”, jollainen liitto tehtiin Kiljavan kurseja käydessä 80-luvun alussa.

Tulossa:

Kun erinäisten läksiäistilaisuuksien summana on niinkin suomalaiseksi katsottuna excellence palaute eritoten matkajuttuja koskien, kuin on, harkitsen vakavasti joidenkin sellaisten tekemistä jatkossa. Se alkakoon kaksiosaisen kuvareportaasin ensimmäisen puolikkaan julkaisulla tässä numerossa. Työkansan Sanomat – lehti, joka entisen työtoverini katsannon mukaisesti on kokonaan-luettavaa laatua, julkaisi viime syksyn Etelä-Amerikkaan kohdistuneelta kierrokselta keskiaukeamajutun, jonka tein Ruta del Chestä. Se ei ole massojen matkakohde, mutta siitä voi tulla aatteellinen pyhiinvaelluskylä syvällä Bolivian Andeihin kuuluvien Kordillieerien kivisten teiden takana. Se on kylä, jossa Ernesto Che Guevara teloitettiin lokakuussa 1967.

Lähetin marraskuussa tämän ensimmäisen aiheesta koskaan Suomessa painetun artikkelin Boliviaan paikalliselle oppaalle Maria Esther Vargas Sotolle, joka yllättyneenä ja kovasti mielistyneenä järjesti sen La Higueraan Che-museon seinälle kaikkien muiden kävijöiden jättämien tervehdysten paljouden joukkoon. Sen parempaa kun-

nianosoitusta en olisi millekään yli tuhannesta julkaistusta kirjoituksestani voinut saada. Oli oma vuoroni olla mielissäni. Onhan muuseo se samainen kyläkoulu, jonne 8.10.1967 haavoittuneena vangittu ihmisoikeustaistelija vietiin ja jossa hänet seuraavana päivänä CIA:n toimeksiannosta ja maan silloisen hallituksen määräyksestä ammuttiin.

Olin tullut kylläkin joulukuussa pyhästi olutkolpakon äärellä wieniläisellä vapaapäivän lounaalla vanhoneeksi päätoimittajalle, että siitä EI tule Virike-materiaalia, mutta ay-toiminnassa totuttuun tapaan olen jo pyörtänyt lupaukseni.

Yleisö on toistuen kysellyt vuosituhannen vaihteen molemmin puolin Virikkeessä julkaistuista ”Waino Lepakon seikkailuista”. Perintönä tälle kotoisalle yhteisölle tulen jättämään ne tarkistuksen jälkeen Juho Lintulan huostaan tallennettaviksi osaston kotisivuille.

Liioitteleva eminenssi-otsikko on lainattu puheenjohtajalta tammi-kuun hallituksen kokouksessa pitämästä puheenvuorosta.

Hannu Lindqvist evp.

Aatteelliset vastaan aateliset

Sarjassa käsitellään asioita, jotka ovat tietyssä mitassa tabuja. Sote-uudistuksesta kyllä on puhuttu paljon, mutta kun koko ajatus pohjautuu yksityistämisen lisäämiselle ts. liikevoiton hankkimiselle, täytyy maksajan olla jossakin. Ennen kuppaminen oli yleispätevä lääke koko ruumiille. Onko näin Sotessa?

Aatteelliset vastaan aateliset, osa 10

Parantaako kuppaus terveyttä?

Tämän Sotea arvostelleen kolumnin oli tarkoitus tulla joulukuun Virikkeeseen. Kun se ei lehteen mahtunut, kävi kuten niin monesti ennenkin; juttu happani käsiin. Sote on nyt holdissa, mutta tässä lyhennetty versio:

Perusterveydenhoitoa vaivaa krooninen lääkäripula, vaikka Suomessa on enemmän laillistettuja lääkäreitä kuin koskaan aikaisemmin. Yli 20 000 työiässä olevan lääkärin lisäksi on yli 6000 eläkkeellä olevaa reserviläistä. Koko määrästä runsaat tuhat on ulkomaisia, joilla ei ole Suomen kielet hallinnassa. Yhtä lääkäriä kohti suomalaisia on runsaat pari sataa, joten luulisi riittävän. Niin riittääkin; rahakkaisissa kauneusleikkauksissa ja yksityiskirurgiassa ei ole pulaa.

Terveyspalvelut ovat kiihtyvästi siirtyneet ulkomaalaisomistukseen. Suomen Terveystalo, Mehiläinen, Attendo... Verta imetään hammasalan ikenistäkin, josta ongelmasta hammaslääkäriini uskottui marraskuussa: Pikkufirma kun myytiin isolle firmalle, se kauppasi sen heti sopimuksen vastaisesti vielä isommalle firmalle, uhkasivat myös hammaslääkärien omat palkat jäädä pörssiyhtiön kassa-

kaappiin ja suunnitteilla oli uusi itsenäistyminen. Näin sitten joulukuussa tapahtuikin.

Esko Seppänen kertoo kirjassaan ”Mistä Suomi Vaikenee” vuoden 2014 verotietoja: Terveystalo maksoi tuloveroa alle 20 000, Attendo alle 50 000 ja Mehiläinen 1,3 miljoonaa euroa, joka sekin on vain promilleluokkaa rahavirrasta. Suurin yksittäinen mahdollistaja tälle on konserniavustusjärjestelmä. On odotettavissa, että Sote-privatisoitu sosiaalinen terveydenhuolto murenee edelleen tuottaen lisää terveydellistä epä-tasa-arvoa, sanoo evp-MEppi ja -taloustoimittaja. Kermankuorinnan lisäosinkoja kerätään palveluseteleillä. Tunnetusti lääkärit ovat ulkoistaneet myös itsensä yrittäjiksi palkkaveroa kiertääseen. Joku ”asiantuntija” sanoi yksityistämisen vain lisääntyvän, jos Sote kaatuu. Tämä ei ole luonnonlakiin verrattava pakko, vaan täysin poliitikkojen hallussa.

Sote-ym soppaa on useasti perusteltu maamme terveydenhuollon kalleudella. Suomen terveysmenoihin käyttämä summa on vajaat 9 prosenttia BKT:sta, eli alle EU:n keskiarvon. Vain Englanti ja Irlanti käyttivät vähemmän. Maa-

ilman kalleimmat terveyspalvelut löytyvät USA:ssa, 16,7 prosenttia BKT:sta, silti kymmenet miljoonat mahtimaan kansalaiset ovat sen ulkopuolella. Ei Sote-valiokunnan pj. Krista Kiuru ihan väärässä ollut halutessaan uudistuksen kunnollista tutkimista.

Kilpailukykyinen Sote olisi loistava ratkaisu hänelle, kenellä on mammonaa sijoitettavaksi. Tämä kuppaus tuskin siltikään olisi parantanut kansalaisten terveydentilaa.

Lastensairaala-keinottelu

”Hyväntahtoinen” lastensairaalan rahoitusjärjestely – porvarivetoiselta valtioltahan ei löytynyt kuin pieni osa rahoituksesta – oli luonnollisesti luihu temppeu sekini: Sairaalan omistajaksi junailtiin yksityinen (typerää edes sanoa) Stiftelsen Nya Barnsjukhusets stöd, eli Uuden lastensairaalan tukisäätiö, joka ei sijoittanut senttiäkään rakentamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS vuokraa rakennuksen laitteistoinen 30 vuodeksi. Lisäksi HUS vastaa rakennuksen ylläpidosta ja koko laitteiston huollosta ja uusinnasta mainitun ajan. HUS, joka oli osarahoittajana itselleen vuokrattavaksi tulevassa talossa, vastaa lainojen lyhennyksistä ja koroista. Näin meidän rahamme siirretään säätiön kiinteäksi omaisuudeksi ja sairaala voidaan kaupata 30 vuoden kuluttua vaikka HUSille. Nesteläisiä saattaa vituttaa kaksin verroin, kun öljytehtaan ylevään osakelahjoitukseen vedoten saatiin sen valtion omistusosuus ajetuksi alle puolen. Ne osakkeet menivät sitten kiertoon melkein saman tien. Voisi sanoa että lasten hyväksikäyttöä.

Hannu Lindqvist

La Higuera, lokakuu 1967

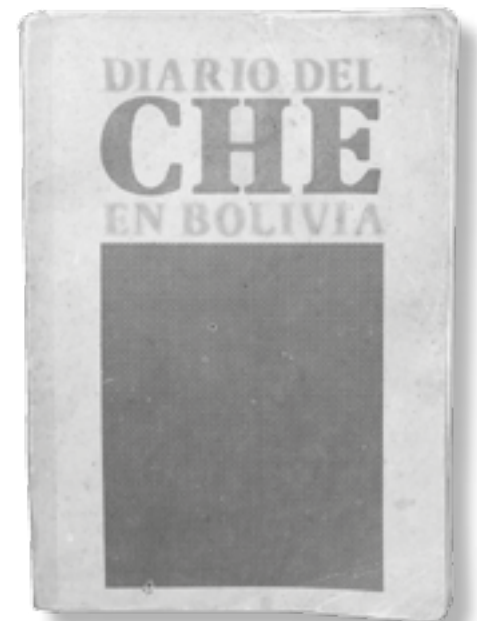
Saavun kumppanini Jaanan ja kuljettaja Marcosin kanssa muutaman rakennuksen La Higuera kylään lokakuun alussa viime syksynä. Viikkoa myöhemmin ”El Comandante” Ernesto Rafael Guevara de la Sernan vangitsemisesta tulee kuluneeksi 51 vuotta. Vangitsemista seuranneena päivänä vallankumoustaistelija teloitettiin kuvassa näkyvässä rakennuksessa. Yhdysvallat liittolaisineen luuli päässeensä Che Guevarasta.

kyllä tavanneen Chen vuoden 1967 syksyllä, mutta ei aina erottaneen häntä muista likaisista, resuisista, partaisista ja pitkätukkaisista taiselijoista.

Seikkailija vailla vertaa – vai paljon enemmän?

Che loi toivoa laajemmin, mitä olisi varmaankaan koskaan osannut uneksia. Kehitysvaiheessaan hän piti itseään seikkailijana, niin kuin hänet helposti mielletään.

tiestä; aseellisesta vallankumouksesta. Osa heistä, jotka pitivät vallankumousta oikeutettuna, eivät pidä tappamista oikeana keinona. Välineet imperialismiin häikäilemättömyyttä vastaan ovat vähissä, joten Che tuomitsi mitä jyrkimmin maltillisuuden todellisen vallankumouksen vihollisena. Hän näki, että ”puolitien ratkaisut ovat vain petturuuden odotushuone”. Hän tiesi kohtalonsa. Samasta kohtalosta hän oli varoittanut joukkonsa querilleroja täällä Boliviassakin. Sikarintuoksuisen elämän ehtoon viettäminen mecedorassa (kuubalaisten paljon käyttämä pieni keinutuoli) hiljaa kiikkuen ei olisi tehnyt kunniaa hänen vallankoumoussielulleen.

Yhden dollarin hankinta vuodelta 2001

Che Guevarasta on kirjoitettu paljon ja kirjavasti. Hyvin suuri osa jutuista ja kirjoistakin on väritettyjä, puutteellisia, monet mark-

Chen eliminoinnin paradoksaalinen lopputulos lienee se, että antamalla uhrinsa Che lujitti proletariaatin vallankumouksen ikuisiksi. CIA yhdessä Bolivian silloisen hallituksen kanssa oli tehnyt suurimman virheensä koskaan. Puoliautomaattikiväärin laukaukset piirsivät lokakuun 9. päivänä 1967 kello 13.10 vasemmistolaisliikkeiden globaalin ikonin. Che Guevara muistetaan, häntä arvostetaan ja ihannoidaan laajemmin, kuin yhtäkään Yhdysvaltojen presidenttiä, vaikka hänen elämänsä tuli taiteutuksi jo 39-vuotiaana.

Matkaamme liittynyt opas Maria kertoo vanhempien kyläläisten

Nähtyään Guatemalassa Yhdysvaltojen aggressiivisen sotapolitiikan seikkailu vaihtui elämäkatsomukseksi, toiminnaksi, strategiseksi johtamiseksi, jokseenkin jumaluu-teen johtaneeksi aatteellisuudeksi. Tavoitteena oli - ei sen vähempää - kuin uudenlaisen ihmisyyden kehittäminen. Filosofi-aktivisti ja kirjailija Jean-Paul Sartre kuvaili Che Guevaraa aikamme täydellisimmäksi ihmiseksi.

Chen persoonaan on kohdistunut suurta vihaakin. Etupäässä se johtuu tietämättömydestä, vasemmistovastaisesta propagandasta, osin luokkien kieltämisestä ja osa on seurausta hänen valitsemastaan

Seuraavalle sivulle

Vangitsemis- ja teloitustalo, kylän silloinen koulu, on ulkopuolelta maalattu latinalaisen värikkäästi. Naapurin pihan aitauksessa omistaja yrittää lassota pakenevaa, kiljuvaa sikaa samalla, kun laskeudumme kolme askelmaa sisään kunnioituksen tuntein. Museon sisustukseen kuuluu tuoli, jossa sidottua vankia oli pidetty, seiniltä huutavat kävijöiden jättämät tervehdykset. Niistä heijastuu usko yhteiseen maailmaan ja imperialismin kukistumiseen. Kirjoitan omani puisella pulpetilla ja kiinnitän neulalla seinän yläosaan.

kinatalouden tarpeisiin tehtyjä tai myymään tarkoitettuja. Omalta osaltani Che-kirjallisuuteen tutustuminen alkoi vuonna 2001 suomalaisen matkanjärjestäjän Folke Westin innostamana. Ostin tuolloin divarista Vanhassa Havannassa Chen Bolivian päiväkirjat yhdellä dollarilla. Siinä hän kertoo lyhytsanaisesti sissien amok-jouksusta näillä rinteillä ylivoimaista vihollista vastaan. Tuolloin en mitenkään voinut kuvitella vielä joskus löytäväni tieni hänen viimeisen retkensä päätepisteeseen.

Ajatuksena on tulevaisuudessa tutustua hänen synnyinkotiinsa Argentiinan Rosariossa. Mitä tähän saakka olen pitänyt kattavimpana ja samalla luotettavimpana Che-teoksena, on Jon Lee Andersonin laatima kaunistelematon 600-sivuinen elämänkerta.

Tämän La Hiqueraa koskevan osan lisäksi julkaistaan toinen osa, jossa lisää Ruta del Chenä tunnetun reitin kohteista Boliviassa.

Hannu Lindqvist

Che Guevara ei uhrannut aikaansa uskonnollisille riiteille, vaikka La Higeran keskustan päämuistomerkin vieressä seisoo risti. Pääinvastoin, jo Guatemalassa vuonna 1953 hän oli pannut merkille kirkon roolin CIA:n propagandan levittäjänä. Presidentti Evo Moraleskin on ottanut irtioton Latinalaisen Amerikan katolisuudesta ja vapauttanut kansansa velvoittavasta uskonnon harjoittamisesta. Evon kerrotaan todenneen, että Äiti Maa on se, johon boliviaano turvaa. Presidentti on juuriltaan alkuperäisväestöön kuuluva aimara-intiaani ja Movimiento al Socialismo -puolueen johtaja.

Punkaharjun lomaosakkeet

Ammattiosastomme jäsenille:

Kesäkauden hinnat: 240 € viikko,

100 € viikonloppu tai 45 € vrk.

Muut järjestäytyneet:

Kulukorvaus lisätään edellä mainittuihin hintoihin;

80 € viikko, 40 € vkl tai 20 € vrk.

Viikkovuokrauksen vaihtopäivä on perjantai (klo 14). Viikkovuokraukset ovat etusijalla viikonloppu- ja päivävuokrausta. Osaston työssäkäyvät jäsenet ovat etusijaisia ennen eläkkeellä olevia ja muita järjestäytyneitä (lopullinen vahvistus n. 2 vko ennen varausta).

Varaaja tulee saamaan tietopaketin/laskun ennen varausaikaa.

Avainhuollon hoitaa Matkailukeskus Harjunportti.

Nouto/palautus lomakeskuksen vieressä sijaitsevasta huoltoasema/ravintolasta.

Siivous kuuluu vuokraajalle (itse tai palvelun osto infosta). Tupakointi on kielletty molempien loma-asuntojen sisätiloissa. Osake 5:een on eläinten vieminen ehdottomasti kielletty.

Tiedustelut ja vuokrausanomukset:

Pasi Mäntysaari, Borealis konttori,
puh. 3048, 050 379 4050

Ajankohtainen lista vapaista viikoista ja muuta tietoa:

H-asema / project / borealis / pekema / loma / Kuvia ja linkkejä Punkaharjun lähiseutuihin ja tapahtumiin:

Ammattiosaston kotisivu: <http://pekemantyontekijat.fi/punkaharjun-lomaos.html>

Vappuna työväen voimaa näyttämään!

*Vappuna jatkettakoon siitä,
mistä vaalien alla puhuttiin!
Kaikki mukaan, suomalaiset
ovat ansainneet parempaa!*